

کودکی بهترین زمان برای آموزش همیشگی عادت‌هایی است که برای همیشه در ذهن کودک می‌ماند. به کودکان سه - چهار ساله به راحتی می‌توان آموخت که وقتی بستنی می‌خورد، آشغال بستنی را کجا بیندازند و یا با دیگر زباله‌های خود چه کند.

در زیر به برخی روش‌هایی که در آموزش حفظ منابع طبیعی به کودک، ما را یاری می‌کند، اشاره می‌کنیم:

نقاشی کردن:

نقاشی کردن یکی از نخستین مهارت‌های کودکان است. بیشتر کودکان به محض آن‌که بتوانند قلم به دست بگیرند، نقاشی می‌کنند. بنابراین نخستین آموزش‌ها باید از همین نقطه آغاز شود. می‌توانیم به کودک توضیح بدهیم مدادی که با آن نقاشی می‌کند چه طور ساخته شده است. سپس به او یاد بدهیم که با استفاده بیهیبه از مداد رنگی‌ها و نتراشیدن بی‌رویه آن‌ها، می‌تواند به حفاظت از جنگل‌ها و درختان کمک کند.

برگه‌های نقاشی:

گام بعدی برگه‌های نقاشی است. علاوه بر دفتر نقاشی که برای او می‌خریم، برگه‌های باطله‌ای که یک روی آن‌ها سفید و قابل استفاده است را دور نریزیم و روی میز کودک، کنار مداد رنگی‌های او قرار بدهیم تا برای نقاشی از این برگه‌ها استفاده کند. شیوه درست شدن کاغذ را برای او توضیح بدهیم و سپس به او شرح بدهیم که با استفاده مناسب از کاغذها می‌تواند مانع از قطع درختان برای تولید کاغذ بشود.

حفظ انرژی:

چند لحظه قبل از شروع برنامه مورد علاقه او تلویزیون یا رادیو را از برق بیرون بکشید. در جواب اعتراض او توضیح بدهید که اگر از انرژی برق یا هر انرژی دیگری بی‌رویه استفاده کنیم، هنگام نیاز ضروری به آن، این انرژی در اختیار ما نخواهد بود. تلویزیون یا رادیو را روشن کنید تا این نبودن برق و لذت دوباره داشتن برق و تماشای تلویزیون در ذهن او بماند. درباره انواع انرژی، شیوه‌های تولید آن و.. برای او توضیح دهید.

دانه بکاریم:

برای آن‌که فرزندان مفهوم حفاظت از خاک و آب را به درستی دریابد، همراه او باغبانی کنیم. با کاشتن تخم سبزی‌ها یا دانه‌هایی مثل آفتابگردان در حیاط منزل یا گلدان او را با مراحل رشد گیاه، نیاز گیاه به خاک خوب، آب سالم، نور خورشید و... آشنا کنیم. برای درک بهتر او، بهتر است یک نمونه کوچک را با خاک نامناسب (مثل خاک آغشته به نفت) یا آب ناسالم (آب مخلوط شده با مواد شوینده) رشد بدهیم تا کودک به خوبی تأثیر آلودگی آب و خاک بر گیاهان را ببیند. مقایسه گیاه سالم و بیمار مفاهیم را به خوبی به او می‌آموزد. بازدید از گلخانه‌ها و پارک‌ها ارتباط او را با محیط زیست بیشتر می‌کند.

بازی با طبیعت:

برای آن‌که کودک را با طبیعت و وجود موجودات مختلف در طبیعت یا نعمت‌های طبیعی مثل باران آشنا کنیم، بازی‌ها و آزمایش‌های ساده‌ای را همراه او انجام بدهیم. برای مثال هنگام بارش باران ظرف‌های خالی مواد شوینده، بطری‌های خالی شیر و... را جلوی پنجره یا حیاط بگذاریم تا آب باران داخل‌شان جمع شود. سپس از فرزندان بخواهیم با آب باران جمع شده در این ظرف‌ها، گلدان‌های منزل را آبیاری کند. این آزمایش به صورت ساده و عملی جمع شدن آب باران در دریاها و اقیانوس‌ها را به کودک نشان می‌دهد.

گردش علمی:

هفته‌ای یک بار گردش علمی ترتیب بدهیم یا این‌که در برنامه‌های تفریحی خانواده، آموزش‌های علمی را به طور غیرمستقیم بگنجانیم.

کاردستی بسازیم:

ابتدا برای فرزندان توضیح بدهیم که پارچه، چوب، کاغذ و... چه‌طور تهیه می‌شوند. سپس با استفاده از پارچه‌های اضافی برای او وسایل مختلفی مثل عروسک، جاجورایی، جامدای و... بسازیم. هر چقدر با استفاده از مواد به ظاهر دورریختنی مثل کاغذ، پارچه، چوب، پلاستیک (مثل ظرف‌های خالی مواد شوینده) و... وسایل جدید بسازیم به همان نسبت ارزش مواد را به فرزندان آموخته‌ایم. از طرفی به او می‌آموزیم که به جای آشغال‌سازی می‌توان از موادی که به ظاهر دورریختنی به نظر می‌رسند، وسایل قابل استفاده ساخت.

یک روز بدون انرژی:

ماهی یک بار، روز بدون انرژی در خانه داشته باشیم. در این روز خاص بازی با اسباب بازی‌ها یا استفاده از وسایل برقی یا باتری‌دار، تماشای تلویزیون و... استفاده از تلفن همراه و... ممنوع است. در این روز فقط باید از وسایلی که با انرژی کار نمی‌کنند، استفاده کنیم. با این کار فرزندان ارزش و اهمیت انرژی‌ها، جایگاه آن‌ها در زندگی امروز و ضرورت حفظ این منابع و جلوگیری از به هدر رفتن این منابع با ارزش را می‌آموزد.